

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli tarafından yanıtlanmasını arz ederim. 25.04.2019

Dr. İlhami Özcan AYGUN
CHP Tekirdağ Milletvekili

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 9 Ocak 2019 tarihinde yaptığı açıklamada kenevirin dokumadaki önemine işaret ederek, "Kenevirden atlet, file, fanila dokunurdu, şimdi ithal ediyoruz. Yeniden kenevir üreteceğiz" demiştir.

29 Eylül 2016 tarihli ve 29842 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan, "Kenevir Yetiştiriciliği ve Kontrolü Hakkında Yönetmeliği"ne göre Türkiye'de izinli kenevir üreticiliği; Amasya, Antalya, Bartın, Burdur, Çorum, İzmir, Karabük, Kastamonu, Kayseri, Kütahya, Malatya, Ordu, Rize, Samsun, Sinop, Tokat, Uşak, Yozgat ve Zonguldak illerinde yapılabilmektedir.

Aynı yönetmeliğe göre, lif, tohum ve benzeri amaçlı kenevir yetiştirmek isteyen üreticilerin 1 Ocak-1 Nisan tarihleri arasında, bulundukları yerin en büyük mülki amirliğine başvuruda bulunması gerekmektedir.

Çiftçilerin, üretim olanaklarının geliştirilmesi desteklediğimiz bir politika olmakla birlikte, konuya ilişkin mevcut durumun çok iyi analiz edilmesi de elzemdir. Dünyada kenevir tohumu üretiminin yüzde 80'ini Fransa karşılamaktadır. Türkiye'de çiftçiye üretim için verilecek gerekli sertifikalı tohum bulunmamaktadır. Üstelik kârlı bir yatırım olmayan kenevir ekimi, çiftçi tarafından rağbet görmemektedir.

11449

Kenevirin dünya ticareti içindeki payının sınırlı olması dikkate alındığında kenevir yerine keten ekiminin desteklenmesi daha yerinde görünmektedir.

Kenevire ilişkin diğer sıkıntı, dışı kenevir bitkisinin içerdiği THC (TetraHidroCannabinol) maddesi nedeniyle esrarda kullanılmasıdır. Kenevirin yaprak kısımları kâğıt arasına sarılarak, uyuşturucu madde türü olan "Marijuana" olarak içilmektedir. Türkiye’de uyuşturucu madde kullanımının her geçen gün arttığı ve küçük yaşlara kadar indiği gerçeği dikkate alınarak, kenevir üretiminden kaynaklanabilecek risk mutlaka hesap edilmelidir.

Bu nedenle kenevir üretiminin tarladaki denetimi son derece önemlidir. Türkiye’de sadece lif, tohum v.b. amaçlı üretimi serbesttir. Ancak gece yarısı kenevirin yeşil yapraklarının birileri tarafından kaçak olarak biçilerek, çalınması ve uyuşturucu olarak kullanılması riski vardır. Bu durum da çiftçilerimizi çok büyük ölçüde mağdur edebilecektir.

Oysa dokuma sanayiinde kullanılan keten için böyle bir risk yoktur. Saplarından lif elde edilen ve Anadolu’da "Zeyrek" olarak bilinip ekilen ketenden elde edilen bezir yağı; vernik ve boya yapımında kullanılmaktadır. Keten yağı, aynı zamanda içerdiği Omega 3 nedeniyle balık yağı olarak bilinmekte ve soğuk yemeklerde kullanılmaktadır.

Türkiye’deki ekimi şu an 200-300 dekar arasında yapılan keten üretiminin desteklenmesi daha gerçekçi görünmektedir. Kenevire göre çiftçiye daha fazla kazanç sağlama imkânı olan ketende tohum sıkıntısı da yoktur. Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü’nce üç çeşit keten tohumu geliştirilmiş ve tescil aşamasına gelinmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) Kenevir üretiminde izlenecek yeni politikaya ilişkin olarak; mevcut izinli ekim yapılan 19 ilde üreticiye dönük bilgilendirme yapılmış mıdır?

1149

- 2) Türkiye’de kenevir üretimi için 1 Nisan 2019 tarihine kadar müracaat eden çiftçi sayısı ve üretim alanı; 2018 yılının aynı dönemine göre ne kadar değişkenlik göstermiştir?
- 3) TÜİK verilerine göre 2002 yılında 6 bin 600 dekar alanda kenevir üretilirken, 2018 yılında ekilen alan yüzde 99 azalarak 55 dekara düşmüştür. Yeni çalışmada, bu tablo dikkate alınmış mıdır?
- 4) Tarım ve Orman Bakanlığı’nın resmi internet sitesinde kayıtlı ve üretim izni bulunan kenevir tohumu çeşidi görünmemektedir. Tohumu ithal ederek mi karşılamayı düşünüyorsunuz?
- 5) Kenevir tarlada yetişirken yeşil yapraklarının bazı kaçakçılar tarafından bir gece ansızın toplanarak uyuşturucu madde olarak kullanılmasının önüne geçecek ne gibi önlemler almayı planlıyorsunuz? Çiftçilerden habersiz tarlalara musallat olabilecek kaçakçılara karşı yasal ve idari tedbirler alacak mısınız? Türkiye’de artan uyuşturucu kullanımı dikkate alınarak, bu konuda kapsamlı bir yol haritası hazırlayacak mısınız?
- 6) Kenevir yerine üretici için daha kârlı olan, yerli tohum sıkıntısı olmayan, üstelik uyuşturucuya hammadde olacak içerik içermeyen, sanayiinin yanı sıra gıda sektöründe de kullanılabilecek keten üretimini desteklemeyi düşünür müsünüz?